

Az SZTE neurológusa, dr. Zádori Dénes kapta idén az országos Szent-Györgyi Albert orvosi díj különdíját

2020. október 13.

A Szegedi Tudományegyetem Neurológiai Klinika docense, dr. Zádori Dénes kapta idén az országos Szent-Györgyi Albert orvosi díj különdíját. A betegellátás, az oktatás és a kutatás területén is komoly részt vállaló, 38 éves neurológus fontosnak tartja, hogy a megfelelő innovatív szemléletmód elsajátítása érdekében minél több gyakorló orvos végezzen tudományos munkát.

Cikk nyomtatás

Link küldés

Tetszik 0

Tweet

- Olyan 40 év alatti orvosnak ítéli oda a zsűri a Szent-Györgyi Albert orvosi díjazottjai között a Goodwill Pharma különdíját, akinek, mint ahogy az indoklásban szerepel: „munkássága a hazai orvos szakma elismerése mellett külföldön is követendő példaként szolgál, vagy olyan külföldön már alkalmazott tudást, technikát, eljárást honosít meg hazánkban is, amellyel a magyarországi orvostársadalom lehetőségeit gyarapítja.” Mit jelent Önnek ez az elismerés?

- Nagy megtiszteltetés számomra ez az elismerés. Megerősít abban, hogy folytatnom kell ezt a küzdelmes utat, odafigyelve a minőségi betegellátásra és utánpótlásképzésre, valamint harmadik pilléreként a minőségi tudományos munkára. Szent-Györgyi Albert alakja nagyon kedves a számomra, hiszen nem egy vaskalapos kutatóként ismerhetjük, hanem inkább egy nyitott gondolkodású emberként, aki komoly nemzetközi kitekintéssel volt képes új összefüggéseket felismerni, és ezáltal nagyot alkotni.

- Hogyan értelmezhetjük ezt a külön díjra vonatkozó jellemzést az Ön munkássága szemszögéből?

- A betegellátás területén próbálok alkalmazni a mentoraimtól, azaz dr. Engelhardt József, dr. Vécsei László és dr. Klivényi Péter professzoroktól kapott tudományos és innovatív szemléletet, melyhez jó alapot adtak az Orvosi Vegytani Intézet laborjában végzett korábbi kísérletek is. Olyan külföldön már bevett módszereket, technikákat sajátítottam el, amelyek itthoni alkalmazása ugyan még minőségi javításra szorul, azonban számos előnyével máris számolhatunk. Ilyen módon a betegellátás minőségét próbálok javítani. Ezek közé tartozik a mozgászavarok enyhítésére külföldön elsajátított ultrahang vezérelt technikával beadható botulinum toxin oltás. A fenntartott kóros izomfeszüléssel jellemző állapotok, az úgynevezett disztóniás megbetegedések egy részében elérhető a botulinum toxin kezelés, ezek közül a kóros nyaki izomfeszüléssel járó állapotoknál pedig a botulinum toxin injekciót már ezzel az ultrahang vezérelt technikával biztosítjuk a betegeknek. Ezzel a technikával országosan is mi végzünk legnagyobb számban oltást, és így országos oktatóközponttá is tudnánk válni. A mozgászavar másik területén, az előrehaladott stádiumú Parkinson-kóros betegek kezelésénél a szájon át alkalmazható gyógyszeres terápia hatékonysága nem mindig megfelelő. A szegedi klinikán ez esetben három eszköz alkalmazása közül választhatunk. Ebben a stádiumban ugyanis a terápiás ablak beszűkül, és ezt legnagyobb hatásfokkal eszközös terápiákkal próbáljuk segíteni. Ezek közé tartozik a levodopa/carbidopa intesztinális gél kezelés, melynek során a gyógyszert a hasfalon és a gyomron keresztül juttatjuk a vékonybélbe. Egy másik terápia alkalmazásával a szubkután, vagyis közvetlenül a bőr alatti kötőszövetbe juttatott apomorfin injekcióval érhető el megfelelő hatás. Jelenleg klinikánkon két Parkinson-kóros beteg áll ilyen kezelés alatt, országos szinten is alig éri el ez a szám a tizenötöt. A harmadik lehetőség pedig a mély agyi stimuláció. Idén januárban annak az orvosteamnek voltam a tagja, amely – komoly médiavisszhangot kiváltva – a világon ötödikként, Közép-Kelet-Európában pedig az Idegsebészeti Klinikán elsőként ültette be azt a navigációs alapú mély agyi stimulációs implantátumot egy Parkinson-kóros beteg agyába, amely nemcsak stimulálni képes az agy megfelelő részeit, hanem az aktivitásokat regisztrálni is. Ez a neuromodulációs implantátum stimulatorként folyamatosan képes érzékelni és egyben rögzíteni a beteg agyhullámaint.

- A műtét után kilenc hónappal hogy van a beteg? Az új navigációs alapú stimulációs eszköz beültetése beváltotta a hozzá fűzött reményeket?

- Örömmel mondhatom, hogy az idős, előrehaladott állapotú Parkinson-kóros beteg fizikális állapota továbbra is jó. Időszakos utánkövetést, finomhangolást természetesen igényel a rendszer, de szerencsére a beteg ezen a téren is nagyon jól együttműködik a kezelő orvossal. A gyógyszeradagját jelentősen lehetett csökkenteni a műtét előtti mennyiséghez képest. Az új eszköz bevezetésétől többek között azt vártuk, hogy a Parkinson-kóros betegek agyában zajló folyamatokat pontosabban tudjuk azonosítani, és ezáltal a megfelelő terápiát beállítani. A műtét hatására sikerült az agyállományon belülről, a mélymagvából olyan úgynevezett „elektromos információt” nyerni, amelynek köszönhetően jobban megismerhetjük, hogy a napszakok szerint hogyan változik a beteg állapota. A hatásosabb terápia érdekében a következő lépésben a rögzített jelekhez fogjuk adaptálni a rendszer működését.

- A Neurológiai Klinika másik fő kutatási területe a ritka betegségekkel foglalkozik, amelyben Ön is részt vesz. A nagyon alacsony esetszámra épülő vizsgálati lehetőség mennyiben nehezíti meg a pontos diagnózis meghatározását?

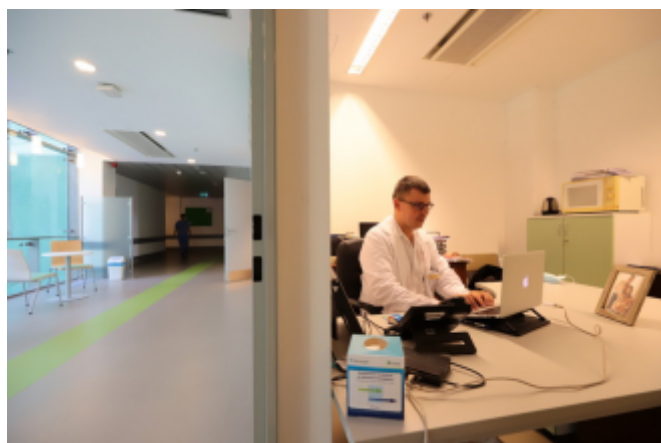
- A ritka betegségek diagnózisának megállapítása a többi betegséghez képest más megközelítést és szemléletmódot igényel. Szerencsére a Neurológiai Klinikán többen rendelkeznek ezzel a szemléletmóddal, és már több, megjelenésében és gyakoriságában is ritkának számító esetet tudunk leírni. Legutóbbi közlésünkben egy olyan esetről számoltunk be, amelyből a világon is hozzávetőlegesen 10-15 közötti esetet tartanak nyilván. Egy olyan értelmi fogyatékos, veleszületetten süketnéma egyén történetéről számoltunk be, aki csont- és körömfejlődési rendellenességben is

szenned, és késői életkorában mindehhez epilepsziás roszullétek is társultak. A tünetek együtt állása révén egy ritka genetikai rendellenességet, az úgynevezett DOORS szindrómát azonosítottuk kollégáimmal.

- Egy ilyen drámai tünetegyüttes felismerésekor miben és hogyan segíthet a speciális szemléletmód?

- Neurológusként sok olyan esettel találkozhatunk, amikor értelmi fogyatékosághoz epilepsziás roszullétek társulnak. Erről a kórképről sokszor gondolják azt, hogy az anyaméhen belül, vagy a születés körül, esetleg az azt követő időszakban történt károsodás okozza a tüneteket. Azonban venni kell a fáradságot, hogy ettől eltérő okokat is tisztázzunk és keressünk. Hiszen, ha egy ritkább anyagcsere útvonal érintettségére találunk, akkor akár nemcsak tünetileg, hanem okilag is kezelhetővé válhat a probléma, és ezáltal a betegség előrehaladásának mérséklése vagy a beteg szenvedésének csökkentése. Vagy említhetném még a rendellenes mozgáskoordinációval társuló, úgynevezett ataxiás kórképek közül az olyan interdiszciplináris megközelítést igénylő eseteket, amelyek nemcsak neurológiai, hanem bőrgyógyászati vagy szemészeti tünetekkel is járnak. Erre példa a xeroderma pigmentosum, amely a köztudatban egy elsődlegesen bőrtünetekkel, bőrgyógyászati daganatok kialakulásának fokozott rizikójával jellemezhető kórkép. Ugyanakkor attól függően, hogy az adott gén eltérései hol találhatóak, akár jellegzetes neurológiai tünetek is kísérhetik, amelyek még dominálóvá is válhatnak. Ez egyáltalán nem nevezhető szokványosnak. Egy olyan esetet sikerült leírunk, ahol sajnálatos módon egy család öt gyermeke volt a genetikai eltérés következtében többé-kevésbé súlyosabb tünetekkel érintett ebben a kórképben.

- A Szegedi Tudományegyetemen egyszerre kell helyt állnia a betegellátás, az oktatás, valamint a kutatás területén. E sokirányú elfoglaltság hogyan befolyásolja a pályázati lehetőségeket?

- A pályázati szintéren komoly a versenyhelyzet egy gyakorló orvos és egy kutatóintézetben, kizárólag kutatással foglalkozó pályázatíró között. Nyilván valószínűleg a kutatók nagyobb időráfordításnak köszönhetően sokkal magasabb minőségi közlemények publikálására képesek. A betegellátás és az oktatás területén is jelenlévő pályázónak kisebb az esélye a minőségi kutatómunkára. Sajnos ugyanolyan követelményeknek kell megfelelnünk. Így nehéz felvenni a versenyt, és ha nincs pályázati finanszírozás, akkor új kutatási projektek indítása is nehézkessé válik. Azonban nagyon jó dolognak tartom, hogy a gyermeküket nevelő kutatóknak kiemelt pályázati lehetőséget kapnak, mert egyszerre az élet több frontján kell kimagasló teljesítményt nyújtaniuk. Az ilyen kezdeményezést mindenképpen támogatni kell. Ugyanis a betegellátás terén csak a megfelelő tudományos és innovatív szemléletmóddal lehet magas minőségű javulást és színvonalat elérni. Ezért tartom nagyon fontosnak, hogy lehetőleg minél több gyakorló orvos végezzen tudományos munkát. Mindezeknek később nemcsak egészségügyi, hanem komoly társadalmi-gazdasági hatása és jelentősége lehet.

- Az SZTE Szent-Györgyi Albert Klinikai Központ jelentős orvostechológiai és informatikai fejlesztései nemcsak a betegellátás színvonalára, hanem az egyetemi orvostudományok minőségére is pozitívan hatnak. Hogyan látja ezen a téren az orvostudományok jövőjét?

- A fejlesztések pozitív hatása több szempontból érzékelhető. Szerencsére az egyetem által alkalmazott rezidensi létszám megnövekedett, ezáltal lehetőség van arra, hogy még hallgató korában mindenki specializálódjon, azaz superspecializálódjon egy adott területen. És annak a területnek nemcsak magyar, hanem akár világszínvonalú szakértőjévé váljon. Az egyetemünkön a kiváló nemzetközi kapcsolatoknak is köszönhetően egyre inkább megnyílnak ezek a lehetőségek. A másik fontos tényező, a tudás magas színvonalú továbbadása, amely szintén jellemző az SZTE-re. Óriási szerencsémre olyan mentorokkal dolgozhattam, akik önzetlenül, maximális odaadással oktattak, támogatták a szakmai fejlődésemet. Megtanították például, hogyan hozható létre egy jól működő orvoscsapat. Az előadásaimban is azt szoktam hangsúlyozni a hallgatóknak, hogy a világban az úgynevezett polihisztorság kora véget ért. Egyrészt a munka óriási mennyisége, másrészt a superspecializációs feladatok összehangolása komoly csapatmunkát igényel. Igazán jól működő és fejlődő betegellátás pedig csak minőségi csapatmunka révén érhető el. Ezért nagyon hangsúlyos kérdés a megfelelő színvonalú utánpótlás képzés. Azonban kiritkaként el kell mondanom, hogy országos szinten a mai orvostudomány sok esetben még mindig túl nagy hangsúlyt fektet a hatalmas lexikális tudásanyag elsajátítására. Kevés az ismeretek szintetizálásához a segítség, hogy a tudás a későbbi betegellátás során megfelelően alkalmazott gyakorlattá válhasson. Szerintem az orvostudomány ezen a területen komoly reformra szorul.

- Mindez hatalmas energia és időbefektetést igényel. Két gyermekes édesapaként hogyan tudja mindezt megvalósítani?

- Az életem minden egyes területe nagyon fontos, igyekszem megtalálni az egyensúlyokat. Két gyermekem megérkezésével a velük való foglalkozás tölti ki minden szabadidőmet, rájuk helyezem a hangsúlyt. Amikor hazaérek, ők állnak a középpontban. Valóban nehéz családi élet mellett ennek a hármas feladatmegosztásnak minőségi módon megfelelni, azonban jó időbeosztással próbálom mindezt orvosolni. Ezért mindennap már hajnali 4 órakor felkelek, és átlagosan 6 és 7 óra között járok dolgozni a klinikára. Ezzel az időbeosztással tudok aktívan napi 8-10 órát dolgozni, ebből pedig a betegellátásra jut a legnagyobb hangsúly. Szerencsére a klinikán nagyobb számú rezidens dolgozik, akik az osztályos feladatok oroszlánrészét elvégzik, a szakorvosok pedig mindezt felügyelik. Vagyis napi 5-6 óra a betegellátásé, átlagosan 1 óra az oktatásé, míg 2-3 órát vesz igénybe a tudományos munka, a közlemények összeállítása, a disszertáció megírására való felkészítés. Az a véleményem, hogy elszántság, valamint fizikálisan és mentálisan jó kondícióban lévőnek kell lenni. Az egyetemi diplomák közül az orvosi a legnagyobb energiabefektetést igénylő terület, és utána hatalmas felelősség mellett kell a napi, sokszor emberfeletti munkát elvégezni. Egy jó csapat tagjaként azonban, ahol mindenki egy irányba, azonos gondolkodásmód mentén halad, a sikerek sem maradnak el.

SZTEinfo Lévay Gizella

Fotók: Bobkó Anna

Cikk nyomtatás

Link küldés

Tetszik 0

Tweet
